

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزندان محیط زیست علمتاد

بررسی مهمترین جاذبه های طبیعی ورزشی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور از دیدگاه
کارشناسان ورزشی و گردشگری

۱- خالد طاهری ۲- شهرام دیرین

چکیده

هدف این تحقیق، بررسی جاذبه های طبیعی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور از دیدگاه کارشناسان ورزشی و کارشناسان بخش گردشگری کشور بود. جامعه آماری تحقیق عبارتند از : ۱. کارشناسان بخش گردشگری سازمان گردشگری و میراث فرهنگی شاغل در تهران (۳۷ نفر)، ۲. کارشناسان آژانس های مسافرتی فعال در زمینه تورگردانی (۶۰ نفر)، ۳. کارشناسان ورزشی فدراسیون های کوهنوردی، قایقرانی، شنا، سوارکاری، دوچرخه سواری، تیر اندازی، دو و میدانی، ورزش های همگانی، اسکی و گلف (۳۰ نفر). پس از طراحی پرسشنامه و توزیع آن، ۱۱۲ پرسشنامه تکمیل شد. برای تجزیه و تحلیل یافته ها از روش تحلیل عامل استفاده شد و این نتایج به دست آمد : در مجموع دیدگاه سه گروه کارشناسان درباره جاذبه های مربوط به دامنه نوردی و طبیعت گردی « بار عاملی ۰/۷۹ »، «جاذبه های مربوط به ورزش های ساحلی، آبی و تابستانی» با بار عاملی ۰/۷۸، «جاذبه های مربوط به بیابانگردی و کویرنوردی» با بار عاملی ۰/۷۵، و «جاذبه های مربوط به شکار و صید» با بار عاملی ۰/۷۵ بیشترین اهمیت را در توسعه گردشگری ورزشی کشور دارند. یافته های این تحقیق نشان داد، در ایران جاذبه هایی که کمتر تحت تاثیر پدیده فصلی بودن قرار می گیرند و در نتیجه فصل گردشگری طولانی تری دارند و فعالیت های متنوع تری نیز در آنها انجام می گیرد، اهمیت بیشتری در توسعه گردشگری ورزشی کشور دارند.

واژه های کلیدی : گردشگری، گردشگری ورزشی، جاذبه های طبیعی- ورزشی، ورزش، رویدادهای ورزشی.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور ارومیه Email: xaled.taheri@yahoo.com تلفن تماس:

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

انجمن جغرافیا و محیط زیست ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور ارومیه Email: shahram.dirin@yahoo.com تلفن تماس:

مقدمه

گردشگری، یکی از مهم ترین فعالیت های جهان معاصر به شمار می رود. بر اساس گزارش WTO^۱، تعداد گردشگران جهان سالیانه سالیانه ۴/۳ درصد رشد دارد و در سال ۲۰۲۰ به ۱/۶ میلیارد نفر می رسد. در همین زمان هزینه های گردشگران در سرتاسر جهان در هر سال ۶/۷ درصد رشد دارد و به ۲ تریلیون دلار می رسد (۲۱). بخشی از این مسافرت ها را گردشگری ورزشی تشکیل می دهد.

در کشورهای صنعتی، گردشگری به عنوان یک مجموعه کل بین ۴ تا ۶ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) را تولید می کند و گردشگری ورزشی بین ۱ تا ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP^۲) را شامل می شود، اگر چه اندازه گیری های تاثیر ورزش و گردشگری در کل جهان مشکل است، با وجود این، نرخ رشد صنعت گردشگری ورزشی حدود ۱۰ درصد در سال برآورد می شود. مزایا و منافع اقتصادی حاصل از گردشگری، جلوه های طبیعی و جغرافیایی و ویژگی های مفرح آن، بسیار جالب توجه است و در واقع «گردشگری ورزشی»^۳ صنعتی است که از ترکیب دو صنعت «گردشگری»^۴ و صنعت «ورزش»^۵ پدید آمده است.

به عبارت دیگر، ورزش یکی از فعالیت های مهم گردشگران در حین گردشگری است و مسافرت نیز با انواع مختلف ورزش همراه است (۴). موضوع مسافرت مردم برای شرکت یا تماشای ورزش به بازی های المپیک باستان بر می گردد، درست از زمانی که مردم از نقاط مختلف برای تماشای رقابت قهرمانان در کوه المپیا دور هم جمع می شدند. اما بحث گردشگری ورزشی یکی از حوزه های جدید تحقیقی در ده سال گذشته است (۱).

«مسافرت به دلایل غیر تجاری (تعطیلات) یا تجاری (غیرتعطیلات/حرفه) برای شرکت یا مشاهده فعالیت های ورزشی» گردشگری ورزشی نامیده می شود (۱۰). به طور کلی گردشگران ورزشی دو دسته عمده را شامل می شوند که عبارتند از: ۱. تماشاگران^۶ ورزشی و ۲. مشارکت کنندگان^۷ ورزشی (۱۱، ۱۲، ۱۳).

تماشاگران ورزشی، افرادی هستند که به تماشای رویدادهای ورزشی همچون مسابقات المپیک، جام جهانی و مسابقات بین المللی که گردشگری ورزشی رویداد نامیده می شود، (۱۲) علاقه مند هستند. دورنمای گردشگری ورزشی رویداد بسیار گسترده ای است و از رویدادهای شاخص مانند بازی های المپیک گرفته تا مسابقات بسکتبال جوانان دانشگاهی را شامل می شود (۱۲). مشارکت کنندگان ورزشی عاشقان ورزش بوده و علاقه مند هستند خود به ورزش بپردازند. آنها تمایل دارند در ورزش هایی که بیشتر جنبه غیر رقابتی دارند، مشارکت فعال داشته باشند و حتی خود مقدمات آن را فراهم آورند تا از فواید متعدد ورزش در ابعاد تندرستی، اجتماعی و روانی بهره گیرند (گردشگری ورزشی فعال) (۱۲، ۱۳). گردشگر ورزشی به عنوان مشارکت کننده، در فعالیت هایی

3- World Tourism Organization

4- Gross Domestic Product

5- Sport Tourism

6- Tourism

7- Sport

8- Spectators

9- Participants